

Prepodslani se dopis na tiskavu.
Prepodslani se dopis na tiskavu po 5
stotinki svaki redak. Oglasi od 5
redaka stoje 60 stotinki, za svaki redak
vika 5 stotinki, ili u slučaju opreznosti
na pogodbe sa upravom. Novci se
služe političkom napućinom (as-
segno postale) na administraciju
'Naše Sloga'. Ime, prezime i naj-
bliža pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme,
naka to javi odpravniku u oivo-
ronu pismu, za koje se ne plaća
poštarina, ako se izvana napiše:
'Reklamacija'.

NAŠA SLOGA

Izari svakog četvrtka na
arku.
Dopis se navrađuje ako se
napiše.
Nobilijegovani listovi se neprimaju.
Prodajata s poštarinom stoje 5
for, za seljake 3 for, na godinu.
Razmjerno for. 2/3, 1/2 za pol-
godinu. Izvan osovino više poštari-
na.
Na malo jedan broj 5 novci.
Uredništvo i administracija nalazi
se u Via Carintia br. 25

Poučni, gospodarski i politički list.

'Slogom rastu male stvari, a neologe sve pokvari'. Nar. Pos.

Istarski sabor g. 1889.

3. Sjednica dne 18. oktobra.

Na predsjedničkoj stolici saborski
predsjednik vitez Campitelli; na vladinoj
vitez Eluschoegg. Zastupnici u potpunom
broju. Galerija dobro posjedena.

Predsjednik otvori sjednicu u 11 sati
te pozove tajnika g. Stenloha, da pročita
zapisnik prvih dvih saborskih sjednica.

Po pročitanih zapisnicah ustano za-
stupnik dr. Laginja, te reče najprije hr-
vatski, a zatim talijanski; da pošto je
zapisnik prve sjednice nepodpun ili netočan;
predlaže, da se ispravi u sljedećem smislu:
a) da su zastupnici manjina usklikom
Njog. Veličanstvu na koncu govora
saborskoga predsjednika: živi!

b) da je pročitao saborski predsjednik
svoj nastupni govor s am u talijan-
skom jeziku;

c) da je saborski predsjednik izrekao
svoj govor s am u hrvatskom jeziku;

d) da je vladin zastupnik pozdravio sabor
talijanski i hrvatski.

Vladin zastupnik vitez Eluschoegg pri-
staje uz predlog dra. Laginje u koliko su
to njegova žid. (Živio! od strane manjine).

Predsjednik nastavlja, da promida doznat
nija bilo otkladi govora, kojim su jezikom
govorilo, obećaje, da će se uštinjavati iz-
pravci uvrstiti u zapisnik današnje sjed-
nice.

Itali javlja, da se je biskup krčki,
prosvjetoj g. dr. Forostić pismeno ispričao
što nomeno priustvovati saborskim sjed-
nicom.

Prerazi se na dnovni red.

Predsjednik izvješćuje o konstituiranju
pojedinih saborskih odbora; zatim čita
pismo bivšoga komalskoga predsjednika dra.
Patricia, kojim se zahvaljuje saboru na
laskavom priznanju njegovog rada u po-
krajinskom odboru; čita nadalje pismo
mješovitoga župnika kanonika Dopperna, koji
pozivlje komalsku zastupstvo, da izvoli
pregledati izkupino u stolnoj orkvi, koju
on rukovodi (zastupnici bližnu na llocu
mjesta Jur u subotu na ustajni poziv
predsjednika); čita napokon molbu latega
kanonika, da mu komalsku zastupstvo
podili podporu, da usmogne ustanviti
svoja ikaparnja. (Molba se odstupa finan-
cijalnoma odboru).

Predsjednik javlja, da se je danas
podijelio medju zastupnicima knjiga o vino-
gradarstvu u Istri.

Prerazi se na II. točku dnevnoga reda
t. j. na izvješće imunitetnoga odbora, koji

je razpravljao molbu zemaljkoga suda u
Trstu, da mu se izruči zemaljk. zastupnika
g. Mandića, da protu njemu postupati
može u parnici radi tiskovnjega prekršaja.

U ime dotičnoga odbora izvješćuje
obitno dr. Gambini te predlaže na
koncu, da se zastupnika Mandića namo-
že priložiti u njegovom saborskom dje-
lovanju, te da se nalima zadovoljiti zahtjev
zemaljkoga suda u Trstu t. j. da se re-
šionoga zastupnika izruči sudu doklar
sabor sasjoda.

Zastupnik dr. Fragiacomo pri-
staje po sili na imenovanu imunitetnoga od-
bora, da se Mandića neizruči sudu jer
je on sada izvoljeli zastupnik. No dajući
Mandića je također voljni t. j. on
uredilje u Trstu licačički čuopis 'Naša
Sloga'. U tom čuopisu sije rasdor,
napada: Talijano u pokrajini, napisa go-
spodi kretoči ju, birhaniti, fudifing, lupi
raposol' itd. Da nije daktje g. Mandić sa-
maljakim zastupnikom, on bi ga rado iz-
ručio i najstrošoj kuzni, ali ovako želi
nu, da dugo žive i da se u toku života
popravlji. (Kad posleđiljiti roči nastao je
u saboru obidilni smeh).

(Čestiti Fragiacomo izrekno je svoj
govor strastvono i pentajski, pronda je
bilo na govornicuju pripravljen i prem je
svako malo zavirivao u napisani govor.
Saborska vodina bližaju se toga govora
povero mirna kao da je pokunjeno, a ni
na galeriji nobiljše nikada odobravanja).

Zastupnik Mandić dobiv ried progovori
hrvatski kako sledi:

Visoki sabore!

Nisam kao govoriti u predmetu,
koj se tido moja osoba, da mi se norekno
'Čestito pro domo' no napadati strastvo-
ni i prastidilim nadinom po čestinom
zastupniku Fragiacomu, uslijom kmi, da mu
ili par odvratim na svoju obranu. (Na
galeriji hrcanju, palkanje i buka).

Prodaje dakt upudajud Mandić u
ried, parovo latega, da govori talijanski,
jer da on noraumiljo hrvatski. (Galerija
odbrava).

Mandić dliguim glasom: Prosvjetoj
gospodinu predsjedniku! Govorim i govo-
riti ću u buduću hrvatskim jezikom, je-
zikom, kojim govori preko 30.000 mojih
bližni; jezikom, koji je skoro ikkupiljo
u porabi u mojem izvornom kotaru; jezi-
kom, koji je moj materinski jezik; jezikom,
kojim se služi većina pučanstva naše po-
krajine; i napokon onim jezikom, kojim
imadim u ovom visokom saboru pravo
služiti se na temelju državnih temeljnih

zakona. (Na galeriji palkanje i buka. Sa
klupah manjiše odobravanja i živio-kljoi!)

Prodaje dakt upada liznova go-
vorniku u ried, te čita zahtavak, kojim
izjaviljo, da on noprina odgovornosti za
svo ono, što se ludo u saboru govorilo u
hrvatskom jeziku, koj on noraumiljo.

Mandić odgovara predsjedniku još
glasovito: Prosvjetoj gospodinu predsjedniku!
Ja neidram u Vata predsjednička prava,
no neću ikadje nikada dopustiti, da lico
dimo u ime našeg jezikovna prava. (Na klup-
pah manjiše: živio!) Zlatni predložak:
Viseki sabore! Čestiti imenaki zastupnik
izvolio je imati prišli svojecva i naslova,
kojlij ja, Bogu hvala, do onda nisam imao.
On mi noraumiljo i nudiljo predlačeje,
da slijom putem našeg župnika, nimit i
nolagom u pokrajini, te da bunlii slijediljo
proti gospodi. On mi u tom nimenjo su-
ditiljo, jer noraumiljo žo je govornik niti što
plam. A za jako imeli, da slijom nodeljo
i bunlii slijediljo tim, što ga usimimo i
lategom budim na ried, najljeviti lategu,
što ga ušim, da stuje tije, a odlučno
pita i zahtijeva ono, što ga lido po pravici
i zakonu, tuda usjervavam predgovornika
g. Fragiacoma, da du i u buduću u ovom
smislu slijati u pokrajini nimit i neologe
i bunlii slijediljo proti gospodi pa bilo to
čestinom zastupniku pravo ili no. (Živio!
od strane manjine). Njegova klovota, da
predstaviljo hrvatskomu jeziku u Istri ta-
lijanski gospodini kao vjoro lica, e,
to p o t i d i v l j u a v l o r a d, odbijam
svedeno od sode. Neobaviljo se na svaki-
kajko imelvo, kojim obasipiljo talijanski
listovi naš dobri narod; kntko ga čestiti
Fragiacomo misliljo svoje, izjaviljo, da
čestito, vriedno i poštono naše komalsko
talijansko imunitetno vada i svuda mi-
slivljom i uplajum kako valja i kako za-
služuju, to ča nistarijo namogu inače
kestiti van onim imenom koje njim pri-
pada. Vellkodusan kao što jost nede, da
mo izruči sudu, što bi inače vrlo rado
učinio, pa makar ja dušao i na vješala
tanke. Iznna mi lupja i poklon do orno
zamlje na tolakom slobodnomlju i na nje-
govom nolanjurnom miloerdju. Inde li se
izpuniti njegova svakako lakroma (P!) želja,
da nimo dugo poživim, te neodvilji ni
od njega ni od mieno, no da mu se nede
izpuniti dugi dio željo, t. j. da se dugo
živeti probratim li poboljšam, to mu za-
dakom tvrdu vjoru, da mu se u njegovom
smislu izpuniti nede. Dapnede, obodajom
mu što svedeno, da du i u buduću stupati
dovodiljom stavom, uvijek u sluzi i epora-
zumku s mojim prijatelj i drugovi, a

iztvoja li, udariti ću još žedje i bezub-
vriedno na ono, koji nam nideu naša prava
i zatiru našo narodno svotinjo. (Živo-kljoi!
na klupah manjiše i živio-kljoi!
na galeriji nimit i buka).

Kad glasovanja primiljo je prodlog
imunitetnoga odbora, da se molba tiskov-
njakoga suda odbiljo. Za prodlog glasovaljo
je saborska vodina i samo dvojiljo od ma-
njine.

Prerazi se na treću točku dnevnoga
reda: Izvješće zastupnik Fragiacomo u
ime finančajnoga odbora:

a) o obradunu naklado bratovštinah za
godinu 1888. Prima se bez dobatu.

Zastupnik Babuder izvješćuje u ime
latega odbora:

b) o računu za g. 1888. naklado pologa
i tudjih novaca. Prima se.

c) o obradunu za g. 1888. i proračunu
za g. 1889. imrovinakno, naklado sa-
maljskih dionovica. Prima se.

Četvrtu točku dnevnoga reda: Izvješće
kolskoga odbora o prošiljo:

a) Jankova Matoloha umirovljenoga ud-
itelja, da mu se poveda mirovina i
ludu podpora na odgoj sinova. Prima
se prvi dio prošiljo, a drugi odbiljo.

b) Augusta Nidorkornia, umirovljenoga
uditelja, da mu se poveda mirovina
ili doznati remuneracija ili podpora.
Prima se prvi dio prošiljo.

c) Antonije udovo Nardini, da njoj se
poveda mirovina. Noprima se.

d) Federika Borri, umirovljenoga ravna-
judoga uditelja, za izvanrednu pod-
poru. Izručen se komalskomu odboru.

e) Ivana Antonini nadučitelja, da mu se
poveda mirovina. Noprima se.

f) Laureo Gnidasio, da njoj se i nuda ljo
dajo podpora. Prima se.

g) Udiljo i uditelja u Vudjanu, da
njim se poveda plada i odstota za
stanarima. Noprima se.

Tim je iscrpljen dnovni red, a pred-
sjednik urči buduću sjednicu za subotu
u 11 sati, da usmogom do tada pojedini
odbori svršiti svoj posao. Dnovni red pri-
obdići će zastupnikom kasiljo.

4. Sjednica 10. oktobra 1889.

Prisutnih 29 zastupnika.

Predsjednik dr. M. Campitelli; vladin
zastupnik vitez Eluschoegg.

Predsjednik otvori sjednicu u
11 sati te pozove tajnika dra. V ergo-
tina, da pročita zapisnik zadnje sjednice.
Proti zapisniku nalima prigovora.

PODLISTAK.

IX. Povest Kastva.

D) od godino 1773—1801.

(Dalje).

Takovo svedočje general neda kuka-
viento. Za četa nadelja si je sama imo
'Neboj se ga' (neprijatelj), a kad se
došli kudi oni, koji su proostali, znali bi
se i pukašiti tim imenom, te jest, da se
nije znalo, tko da se koga no boji!

Kad su Francosi morali izručiti go-
podstvo nad Ilirijom, onda je austrijska
vlada proučila upravu ovih zemalja ovako:
Vitez Lattormann oglašio je iz Ljub-
ljane 13. septembra 1814. narudbu po
kojoj Gorička i sva današnja Istra (izu-
zamati otko) bude podjeljena na dva
okružja i to: tračansko i rečko.
Pod rečko okružje pali su tadašnji kotari:
Kastav, Lovran, Labin, Pazin,
Belaj (Crikvenica, Bakar i Reka).

Da se nedogodi smetnja u pobiranju
poreza, obćino ustaju da daljno odredbo
kako pod francoskom vladom i svati čo
se glavne obćine i podobine.
Istra, Trst i Gorička dobivaju od
sada ime 'Ilirsko Primorje'.

Godino 1825. Provišnjom cesarskom
rošitbom odlučeno je, da celo Ilirsko Pri-
morje, oam Trsta s okolice, ali sa kvar-
nerskim otoci odtrgnutim god. 1815. od
Dalmacije bude podjeljeno u sama dva
okružja: goričko i istarsko i da
okružni ured (krosiljo) za Istru lusa
biti u Pazinu. Tako je Kastav odpao
končno od Kranjske i u toj naredbi vi-
dimo početke Istre kao posebnog
pokrajina u državi. Zdržilo se je obo-
strano, nimo ono što je negda bilo pod
Venecijom i ono što je od prije bilo pod
Austrijom.

Cesarskim diplomama i patentom od
god. 1800. i 1801. ono što bijaše Pazinsko
okružje i k tomu otoci Krk, Ores i Lošinj,
postade pokrajina Istra medjašna grolja
sa posebnim zemaljskim saborom u Porodu
dokle Njog. Veličanstvo neododi drugdje.
Znajući da je u tako stvoronji Istri
hrvatski puk u većini i nadajući se dobru,
prezvali su i Istrani onu dobu ustavnom
ili konstitucionalnom i tadašnji Kastavski
starošino dali se na Forčici, na kamenu u
koj je zasadjon steg (stendar) uklesati bo-
sede: Kastav u ustavnom lotu 1801.

XI. Nešto o Jurju Vlahu, kapitanu Kastva.

Kastavci! Koliko put sto nekoliko
koprka karakulni od glavnih vrata sredinom
orkva vašo sv. Jelono, progazili ste no-
pazed ornu mramornu ploču latinski po-
pisanu.

Pod onom pločom počivaju častni
ostanici najvećeg zemaljaka, znamenitoga Jurja
Vlaha i njegove žuno Margarite rođjene
Porč.

Evo jim nadgrobna napis:
Viro incomparabili Georgio Vlachu Ca-
stavo Capitano et coniugi eius lectissimae
Margaritae de Porci nuptae Thomas Ca-
nonicus et Anselmus de Porci, Fluminenses
Patritij Patruis hono de se meritis merentos
posuere Anno 1770.

Hrvatski to znamenuju:
Mžu komu noim premea, Jurju Vlahu
Kastavskom kapitanu i družici, njegovoj
izvatnoj Margariti Porč, nećaci Tomaš
kanonik i Anselmo Porč riedki plomunici
ljudi, ujnku i to; koji su jim dobra udi-
ljili, plaćeni postaviše, godino 1770.

Nemogu. Vam na drobno popisati ži-
budućoga tasta priući poslovom uprave
Rodio se je dne 2. maja godino 1700. na
Vlahovu bregu u obćini Kastavskoj. Otac
Kastva bio je s jedne strane upravitel,

Juraj Vlah bio je svetnik ili kako blimo
sada rekli savjetnik obćinski (consiliarus)
i čovjek poštovan u puku. Maska mu je
bila rođjena Jušio nećakinja popu Jurju
Jušiću. Bit čo na čast toga ujnka da su
dečicu na kretu nuda lmo Juraj, inače
je djetu dobivljo imo odovoga brata. Bio
je jedinac mužki i majke.

Neznamo pobliže koje je škole izuđio,
ncca ju sva prilika, da je po navadi ono
dobo prvo nauku dobio od ujnka pupa
Jurja Jušića. Stalno je to, da je Juraj
Vlah posvo dobro znao govor i pismo
svojega hrvatskoga jezika. kako se je onda
govorilo i pisalo, a povrh toga poznao je
povro dobro jezik talijanski i nije nika-
kovo dvojbe, da je znao i njemački, jer
je na obranu starih pravica kastavskih
svoj dan bio u Ljubljani, Gracu, Beču, u
tamo je trebalo s volikom gospodom raz-
govarati se njemački.

Tast mu Ivan Porč ili do Porč, kako
jer suromouemo, bio je čovjek uredi, dobro
vidjan na dvoru i kapetan gospoštije Ka-
stavsko. Takov. čovjek nobi svojo kđori
bilo dao komu tomu. A opet je prilika
bila mladomu Jurju Vlahu, da se uza
vota tomu čovjeku, jer neznam svoga točno.

Rodio se je dne 2. maja godino 1700. na
Vlahovu bregu u obćini Kastavskoj. Otac
Kastva bio je s jedne strane upravitel,

Zadobiv rjeđ dr. Laginja, čita najprije hrvatski, a zatim talijanski sljedeću izjavu sabora kao manjlost:

U prošloj sjednici ovoga visokoga sabora, 16. t. m. kad' je poštovani zastupnik Mandić prisiljen bio odbiti od sebe napadaje poštovanoga zastupnika Fragiacoma, obnašaio je praveštiti gospodinu predsjedniku ne samo pozvati zastupnika Mandića noka govori talijanski, nego je još očitovao, da odbija od sebe svaku odgovornost vrhu onoga, što zastupnik Mandić govori u jeziku hrvatskom, a to je njegov jezik narodni, jezik zemaljski u ovoj pokrajini, ravnopravan s drugim jezikom pokrajine polig temeljnoga državnoga zakona.

U ime mojih drugova i moju držim načom dužnosti izjaviti: da mi nikako ne odobravamo gore rečeno očitovanje praveštiooga gospodina predsjednika, da pađo u ime naše narodnosti i načela slobodoumnih, koja je ovaj visoki sabor uvijek izpovjedaio, ogradjujemo se proti onoj izjavi, i odukelimo tvrdo, da će predsjedništvo sabora, kojega barom jedan član poznaje temeljito hrvatski jezik, odruditi shodno, da obrana poštovanoga Mandića proti osobnim napađajom poštovanoga zastupnika Fragiacoma bude vjerno zabilježena u izvješću saborskih rasprava.

Poređ, 10. oktobra 1889.

Za čitanja ovoga očitovanja bijaše zastupnik Laginja od manjine čestito predložio: tako je, a na koncu saori mu manjina životi.

Prodajnik izjavlja, da nije bio dužan primiti nikakva protiva protiv svomu postupanju u saboru; da se u svojoj izjavi ravnao po predsjedniku državnoga sabora; da je on pravni, da ravnava saboru; da je on predsjednik sabora. (Dr. Votarić: Absolutizam!) Da je on dužan štiti dostojanstvo ove kuće. (Manjina mu prigovara). Prelazi se na dnevni red.

1. točka razna pribodjenja zemaljskoga odbora.

2. točka izbor zemaljskoga odbora.

Prodajnik izjavlja kojim redom će se obaviti izbor četvorice zemaljskih prijedelnika, to predla najprije imena potiorice zastupnika iz velikog posjeda, koji odabire:

a) zatim prijedelnikom iz to kurije g. dra. Bočića sa 4 glasa, a zamjelnika mu dra. T. Vorgottina sa 3 glasa.

Prošlo se na izbor iz kurije: b) na gradove. Glasovalo je 13 zastupnika. Od tih glasovalo je 12 sa dra. Gambiuta kao prijedelnika, a 13 sa zamjelnika mu Štela.

Kod izbora na kuriju izvanjskih odbora, glasovalo je 12 zastupnika. Od tih dobi zastupnik Spindić kao prijedelnik 8 glasa, a isto tako zamjelnik mu dra. Laginja. Osim toga dobi se po 3 glasa dr. Votarić i vitez Wassermann, prvi kao prijedelnik, drugi kao zamjelnik i po 1 glas dr. Bubna i dr. Šećerović.

Pašto je g. predsjednik proglašio g. Spindića zemaljskim prijedelnikom, zamoli ovaj rjeđ to reče hrvatski:

Visoki sabor! Svojin drugovom zahvaljujemo se na pouzdanju, koje su mi izkazali izabrav mo zemaljskim prijedelnikom. Ja priznam tu čast, etalan, da moju

predpostavljeno visoko one, kr. školske oblasti neću imati ništa. protiv čemu i izjavljam, da du svimi svojimi silami nastojati, da zadovoljim odnosim mojin dužnostim.

Zatim reče talijanski, da je zahvalio svojim drugovom na pouzdanju i opetovao tim jezikom ostale navedene riječi. (Živio! na klupah manjine).

d) Iz svega sabora (glasovalo 30 zastupnika) izabran bijaše dr. Clava sa 20 glasova kao prijedelnik, a dr. Tamaro sa 21 glas kao zamjelnik. Osim toga dobi Mandić 2 glasa kao prijedelnik ta isto toliko glasova Fragiacoma kao zamjelnik; po jedan glas dobiše dr. Stangor i Jonko. Predano bijaše 6 bielih listića.

8. točka. Izvješćuju u ime političko-gospodarstvenoga odbora dr. Lita o prošnji društva „Circolo tricolore di coccolatori“ da se promjeni zemaljski zakon od 18. novembra 1882. br. 28 o štati štavlji. Na prodlog rečonoga odbora prelazi sabor prođu tržanjskih lovaca na dnevni red.

Dobiv rjeđ zastupnik Conti reče, da će govoriti o predmetu, koji je u savazu sa zakonom o lovu, to jest o ribolovu. Kod Faraio jest saljev Mendon, u kojem su goji ribu za trgovinu i hranost. Najam toga ribolova jest u privatnih rukoh. Lovci iz Puljido dolaze, gonod aviorad i do rečonog zaljova. Njihovi psi akadu u mora, plaku ribu i otkočuju mreke. Radi toga dušo je do prepiraka između najamnika ribolova i lovaca to se jedni i drugi obratili na ovaj oblasti, da ovo štito njihova prava. Obični nomogabo nikomu zadovoljiti nomađu sa to otelona u dotičnom zakonu. Radi toga predlaše govornik, da bi zemaljski odbor dobro produžio zakon o lovu u koliko štadi ribolovu, to eventualno pomanjkljivosti predložio zemaljskomu saboru, da je popuni.

Pašto bijaše taj prodlog dostatno podupet i pošto je izjavio izvjestitelj, da se istomu neprotivi bijaše jedan i drugi prodlog prihvaćen.

U ime istoga odbora izvješćuju dr. Clava o prošnji običnih Kraaa, pripojnih mjestnoj obćini Dolina, da se od ovo odolopu, to da se stvoril novo obćino sa sjelom u Klanou. Izvjestitelj predlaže u ime odbora, da se multiteljom zadovolji obćini na njihovom odajlnost od andanjsog sjela obćino i obćinom na to, da se sa nova obćina mođ dobro i korisno i sama upravljati.

Zastupnik Spindić reče najprije hrvatski, a zatim talijanski.

Nekam govoriti proti predloženoj zakonici osnovi uveliko vod misli da nije još svo na štata svredno kako bi trebalo. Multitelica nekih obćinara dolinskoga Kraaa bila je napravljena mjesecu decembra 1887. i izrudona kom. odboru da stvar razvidi i u budućom zasjedanju prodlogu postaviti. Ovaj je prodlog 1888. zakoniku osnovu, al ju je političko-logalni odbor zajedno s drugim vrlo kom. odborom, da ju pitanje prouči, uglavni osobito potrebu, da se sačinia mnenje o. kr. kotarsko političko oblasti. Toga mnenja još nije. Dalje voli, da neza da li je obćinsko zastupstvo dailneko izreklo svoje mnenje u toj stvari ili da li se ovo porazno obćino navedeno u zakonikoj osnovi za posebnu mjestnu obćinu. U prošnji za tu posebnu obćinu

u njih zakupljeni u miru prikažu goruđo molstvo Ocu našekomuu.

Bio se je zavon zli običaj, da je naroda klelo: štajta te Bog, muka to božja, po rano božje i tomu slično.

Proti tomu oglasio je kapitan Juraj Vlah a potkatoraniji sudci i starejšini dne 10. julija g. 1757., da će svakoga blažnika koji bi „šentoval, mukal ili ranal bačiti u obgerlin orkveni, neka ga narod gleda u bingdan kad idu u orkuvi i iz orkve. To da će se dogoditi i onim sinovom, kćorim, novjostam, zatim i svakomu mladjovu, koj se ogričoi o četvru zapovjed božju i bude prijavljen oblasti!

O moji dobri poglavarci davnih vremena, da ustanote danas iz groha, pak da vidite i čujete neko i, neko, koji su svakoga smrada tuđinskoga donieli u svoju rodnu zemlju, kako biste na gorko suze propklnali!

No samo za duševni nego i za tjelesni napredak puka skrblilo se u vreme kapitana Juraj Vlah.

Tako je on dao oglastiti narodu dne 20. agtuna g. 1764., da je slavna kraljica Marija Tereza odlučila u vojvodstvu Kranjskom ustanoviti štaje za pastuhu, da se puk dobavi dobre i liepo pasmino konjske. Ždrebco će svaki mući prodavati i izvan

god. 1887. nisu bilo podpiisane obćino Podgorje nit' Črnotič. Jedna i druga su dosta velike, to bi trebalo i njihovo mnenje znati.

Zastupnik Costantini podupire prodlog odbora jer je dokazano, da molitelji za odolopjenju između narediva, da se mogu samostalno upravljati, a kad je tomu tako, imaju i pravo tražiti svoju samopravu. Mislil, da opasko zastupnika Spindića nisu poavo osnovane. Vlada da se izjavila, da će svoju kazati pošto bude zemaljski sabor o tom pitanju svoju rekaio. Obćinsko zastupstvo izjavilo je, da nije u načelu protivno razdvojenju sadašnje obćine. Na željo pojedinaca, da se nemože ovdje paziti već na ono što odludi zastupstvo, poglavarci il vodina. Proporuđa na koncu, da visoki sabor prihvati prodlog odbora. Zastupnik dr. Laginja reče hrvatski: Visoki sabor!

I ja sam sporazumno s prodlogom poštovanog zastupnika Spindića, to jest ni ja nisam da bi se molba poavo zavrgla, nego da bi se novi lavidi učinili, hoće li multiteljom koristiti nova samostalna obćina.

Bok dvojebe imaju ljudi Dolinskoga Kraaa odak onuda polazi kaštanica drugi, pogodniji, način obćanja i mogu biti bez Dolina. Ali je teško pitanje, hoće li jim ta jedina pogodnost biti dostatna, da doblju novu samostalnu obćinu?

Samostalno obćino imaju mnoga i teška bromena onim poslovij, koji spadaju u takozvani preneseni djelokrug, to jest poslovij, koje obavljaju na mjestu državnih oblastih.

Dokle ne dobijemo novu uredbu političke uprave u državi, dotle moramo vrlo obratni biti u komadanju obćinah.

Politička oblast imela bi prva potanko razviditi razloga, koji su sa odolopjenju Kraaa od Dolina, a koji su proti i prema tomu imala bi ređi svoje mnenje.

Politička vlast nije se izjavila o tom. Ako i imaju one obćinske imetka preko 40 tisuća, kako kažu izvješćio, vrlo je ipak dvojbeno, da li će taj kapital, zemlja, sa koju naamo kakavja još, nositi obćino hitoro, ako ne, da se puku nalože veđa bromena takavni i nameti.

Dakle dohodak od imetka obćinskoga skupa sa dohodkom od lova, neznatno hoće li biti dostatan za uzdržanje nove obćine. Napokon su nadošlo dvie vaal na novo, koje prije nisu mogle sa odolopjenju i sa njih trebalo bi tešnjo razviditi pitanje.

A budud to svo do sada nije na tanko razvidjeno, neka se prouči i razpit, pa kad budomo imali potanko obavijesti, onda domo ređi glasovati za odolopjenja ako mu je razloga.

Prodajnik reče na koncu govoru zastupnika Laginja, da žali što se je poslužilo jezikom, koj on ni veđim nerasumije.

Zastupnik dr. Gambini govori u ime zemaljskoga odbora a slaže se poavo s razlozi zastupnika Costantina. Obćino Črnotič i Podgorje, da su pritegnute te obćini, koja se imadu ustrojiti, da tako budu na okupu svo obćino Kraaa i da ih bude ujedinjilji štovi više.

Kao posljednji govori izvjestitelj, to reče, da se moraju uvažiti i razlozi zastupnika Costantina a on da preporuča saboru, da prihvati odborov prodlog.

Prodajnik i pozovo izvjestitelja, da predla osnovu zakona za odolopjenja,

koja glasi: „Pokrajinski zakon od dne . . . . . kojim se ustrajaju dvie nove mjestne obćino Dolina i Odiša sa sjelom u Klanou.“

U sporazumku sa zemaljskim saborom moje medjašno grođe Istre, određujami koliko siledi.

Članak I.
Sadašnja mjestna obćino Dolina dieli se, ta se ustanovljuju dvie mjestne obćine: jedna u Dolini sa Prebenkom, Šoberhom, Borštom, Klomanjem, Ogom, Maškujami i Grabronicom; a druga Odiša — sjelo u Klanou — sa Črnotičem, Gročonom, Dragom i Presnicom.

Članak II.
Ovaj zakon stupa u kriepost onaj dan kada bude proglašen.

Članak III.
Do ustanovljenja novih izvršujuđih i upravnih obćinskih oblastih ostaju u službi sadašnji obćinski oblasti.

Zastupnik dr. Laginja govori proti pravopien način imena, kako su pisana u novoj osnovi.

Odgovara mu dr. Gambini, da je jur 20. godina odvjetnik to da mu je poznato, da se ona imena uvijek onako pišu.

Prodajnik I. članak osnove bijaše od veđine prihvaćen. Isto tako i II. i III. članak.

Proti načelu isto osnove govorilo je zastupnik dr. Laginja, no veđina prihvati nepromjenjen naslov. Izvjestitelj predlaše, da se ova osnova prihvati i u trećem čitanju. Osnova bijaše predčitana i prihvaćena od veđine i u trećem čitanju.

(Nastavlja se)

Pogled po svietu.

Trst, dne 23. oktobra 1889.

Austro-Ugarska: Dopršeno su zajedničko ministarstva sjedinio. Vičalo se o konzularnih sudovih. Do sada se prvi tih sudovih našlo po austrijskih zakonih i ugarskim državljanom, Pogovaralo se jošto o promjeni ugovora sa Rumunjskom u stvari pravno zaštite i o obnovi progovora sa istom državom zbog trgovačkog ugovora. Riešeno je komadno i pitanje o nazivu vojske, koju će se unaprijed nazivati „carsko i kraljevska“, a ne kao dosad „carsko kraljevska“.

Hrvatski je sabor prihvatio prodlog o obnovi financijalne nagodbe s Matijarskom umtođ, da je višo zastupnika dokazalo njezinu štotonosnost za Hrvatsku. Prihvaćen bi takodjor vladin prodlog o maloj princiaci Zjakeona gloda kaznenih posljedica. Nje uništen izbor zastupnika Urpani-a u Inkrnu, to se ima odrediti nove izbora. Zastupnik Barčić i družina podnioli su prodlog, da se podnese kralju adresu, da pozovo dalmatinski sabor, nok izabere odbor od 12 lica, koji bi se sa istobrojnim odborom hrvatskoga sabora sporazumio i ustanovio način sdru-

gospodarstva gospoštinskoga, dakle imno ju držati računom o desetini i drugih plaćilih, a s druge strane bio je ujedno osnraški i kraljevski oblastnik, sudac u upolu za savjetničko obćinsko, vrhovna oblast za pomoreko stvari u otolom Kvarneru, komisar bez kojega puljski biskup, pod kuga su spadale ova orkve, nije smio obližiti po ovih krajevih, jednom ređi kapitan Kastva bila je visoka služba.

Juraj Vlah obnašaio je službu kapitanu od godine 1738. do 1772., dakle puno 34 godine, a na veliku korist naroda.

Čuvao je pomno prava Kastvaska na Podbrvog to jest jedan diel sadašnjega rođkoga kotara, to se je skoro do smrti nazivan: Kapitan Kastva, Voprince, Mošćenice i Podbrega.

Svako nastojanje slavno kraljice našo Marije Terezije o bolijom napredku puka znajo je on razglasiiti narodu liepim načinom i preporučiti. A teško mu je bilo službovanje; jer kolikogod je „Matii naroda“ brinula se, da puku bude boljo, toliko je radi silnih troškova za vojske morala od naroda pobirati i vojnika i novca pod svakovrstnim imeni.

Da ju Juraj Vlah bio čovjek od oka vidi se po tom, što je samo početkom njegove službe bilo malog nemira rad iz-

born obćinskoga sudca Josipa Vlahu; a tu je smatnaju kapitan znao liepo umiriti i od ondu više njih bilo bune.

Radilo se o tom, da iz Pazina bude probita velika državna ometa u Kranjsku. Ljubljana ju bio glavni grad, dakle nije duđo, da su mnogi mogućniti računali tu ometu provesti preko Semicca, Lanišća i Zejana na Starad kračo prema Ljubljani.

Više Kastvasko, a na delu mu Juraj Vlah učinili su svo mogućno na obranu svoje koristi, tako da je ometa gradjeva preko Učke prema Kastvu. Juraj Vlah dne ju to ometu spojiti s drugom oetom na Volusko (današnja Pošana). Ovu ometu učinio je sam puk. Nebi bilo toga, da nije mudroga gospodarca.

Za vreme Juraj Vlahu izdali su sudci grada i obćino Kastva Mataj Kaldić i Andrej Pohar ovu zapovjed na 17. aprila godine 1759.:

„Prepoveda se svem i svakomu mužkomu i ženskomu spolu, da u napredak nemozi nledan šinit niodne vesti terga pred erokvom ni pred stromom erokvom ko sibi hoće vreme čez leto pod ponu f. 8 i zgubitka isto stvari ko bi torgoval. buduč da erokvo su mesta Bogu i Svetini Njegovom posvećeno, a no radi prodaja trgovini zadidane, nego da verni kerstjani

zomlje, da tako „pinozi“ dođu u puk. Plađati se neću ništa za pripust, nego samo do se nadostojnikom pastuha darati predprega ili deset krajoara po miliji puta.

Dne 10. februara 1765. proglasio je Juraj Vlah višnju odluku cesarskoga dvora u Beču od 20. novembra 1764. polag koje ustanovljeni su darovi za napredak u gospodarstvu, i to:

1. tri dara od 80, 25 i 15 forintih onomu koji bude izkazao, da je više mlađih ljudi ženskoga i mužkoga spola naučio prosti i plađi;

2. tri druga dara po 50, 40 i 30 for. onim, koji budu izkazali, da su više posjajali trave, koja se zove djotolna, reingra i esepret i da su istih trava spravili više od drugih;

3. tri druga dara od 40, 30 i 20 for. onim, koji budu izkazali, da su začeli šinit do prave dobrote“ željazo i rado u krajevih, gdje se to kovi još nije činilo;

4. onomu koji dokaže, da je posadio barom 20 do 25 bielih murvovih stabla i gojio jih do tri godine, bit će dara „tri nozaki grođi po svakem stabilu ponarećenom“.

Sjeme gore rečenih trava moglo se je dobiti poavo besplatno u Ljubljani kod konsuca trgovačkoga. (Sluđi).

ženja. Taj predlog bje upućen odboru od 11 lica. Supodpisali su ga neodvišnja i nekoji članovi kluba stranke prava. U broju 218 obrazlaže "Hrvatska" uzroke, radi kojih nije sav klub stranke prava potpisao predloga.

U Dalmaciji vlada dopušta, da se na spomenik Kačićev postave grbovi pokrajina, u kojih je pjevao neumrlji pjesnik, pod uvjetom, da se postavi i austrijskog orla. Odbor nije na to pristao, te je svečano otkriće odgođeno. Nadalje je vlada zabranila, da se postavi spomen-ploču na rodnu kuću Nikole Tommasoa, jer da je bio upleten god. 1848 u buni proti Austriji.

U kranjskom je saboru zastupnik Hribar ostro napao ljubljansku šteditoniu, da žiri i podupire samo njemačku narodnost. U sjednici 22. t. mj. vidjelo se o mjrnom, koje se ima poprijeti proti tranom usonou (Blokseri). Dotični predlog išla k tomu, da se na gradami i sienom nabavom čim više rasprostrani sadjenje amerikanako loza.

U časnom saboru su mladost bili upitali vladu radi raspusta akademičkog društva. Odgovorio je namjestnik u njemačkom jeziku, to je to dalo povoda drugoj interpelaciji. Bio je upućen posebnom odboru predlog pokrajinskog odbora glado provedbe jednakopravnosti ohihi zomajskih jezika kod smostalnih oblata. Zastupnik Rigor i družina podnijeli su predlog, da se česko sveučilište popuni bogoslovnim fakultatom.

Crungora: Iza smrti vojvoda Stanka Radonića primiti će listnicu ministra vanjskih posla vojvoda Vukotić, bivši crnogorski zastupnik u Carigradu.

Srbija: Skupština si izabrala predsjednikom vođu radikalne stranke Nikolu Pašića. Poruka regencije bje oduševljeno pozdravljana.

Bugarska: Sobranje bit će sazvano 27. t. mj. Knez Koburg odputovao iz Pariza u Bruselj, odakle će se, kako kažu, preko Njemačke vratiti u Bugarsku.

Grčka: Ovihi će se dana vjenčati prijestolonasljednik Konstantin sa njemačkom princezom Sofijom.

Francuzka: Komora bit će sazvana polovicom novembra. Nokoje novino pišu, da se ministar predejednik Thard dogovara s monarchisti, koji bi bili pripravnici priznati republikansku formu vladavino.

Portugal: Umro je kralj Ljudovik. Nasljednikom mu je stariji sin Drugutin, rođen god. 1869, koji je već izdao i proglas na narod.

Nemačka: Dne 22. t. mj. otvorio se državni sabor. U krunskoj poruci iziće se opet pojačanje vojske pod izlikom, da se uzdrži mir.

Fr. Ču ti poved, zao kol tebe ni škol i nozna, št. Ondeka ti je zapisano, da imaš čat malo bogatou od 12.000 far. I još neš ozgur.

Jur. Koga vraga mi povedaš. Čul sem ovih dan, da ni kunalijer od škol oroskih noznaju za te boči, a sada se na jeden put odkril tako veliki delg!

Fr. Pravo deš, da veliki delg, zao Krišči-Simeta i njegovi koradi, pustolari, batistade i drugi od zaprostantoo — najfiniji flor od Oresa — govoro, da do oni potegnui za beči od venekih komunih, zao da su jim delžni za komunako speša.

Jur. A ce ni to neaspitaju va komunako libri od računih ili od kontih, da avaki veneki komun plaća (po adijonalu komunako speša, ki 98 for, ki 82, ki 70, ki više, ki manje)?

Fr. Šu me, Jure, zao je, rekeli Krišči-Simeta jednomu venekomu, da do so veneki potit prijo, neho dobiju boči od škulo.

Jur. A ce mu je rekeli na te veneki?

Fr. On mu je pušteno odgovorit, da se veneki nešo potit, neho da do se on potit; avaki kaplja da do mu bit debela, koliko bi moglo vode va jednom koblu stat.

Jur. Neverujem, da do mu bit toliko pota dešta, da skupi toliko beči.

Fr. Ipak veneki imaju potesat preko 12.000 for. To su jim na prvotitani audili dobri kunalijer od škul va Ložnju. Veneki dajuju Oroskomu komunu, ce sam pita, koliko do, i ce jo njegovo, neka i komun da venekim ce jo njihovo.

Jur. Svakomu svojo, a vragu niš.

Fr. Nijihiiiiii.

Fr. Si eul, Jure, ce govore grajani Oresani sda?

Jur. A jako mrmrljaju, po avoh kantuneh grada muško i žensko, vlastel i kopac. Sada su spona svi slepi, svi zaslepili, i svi oni, ki su gledali i nisu videli, i oni, ki nisu otehi videt, progledali (šudo od Boga). Po svudu svi se tuže na komun, da zna jako videt, kako da bi tujo bilo i da lojo trazit, kako da bi tujo bilo i da jo još 18.000 for. delga u provlajoje. Nehi se tišo pustolari i kovadi oroski ki si va zaprostantoo — taj izboriji flor Orosko mudrosti — da do jim Stanieh dit 80.000 for.

Jur. Tako neđuju nigda platit delgi?

Fr. Nuduju, ne, po vranidn, ni do nitnjoga dneva.

Jur. A da jo Franino, san čul, da do tvoj sin doktor od lojo pod na rečki tribunali pratiku dojat.

Fr. Jo latna do malo dan ce pod tamo, pak bi rada pnd va do društvo, ce so talljanski navadi.

Jur. Dragi moj, najbulje da gro va rečki itonecu, tamo so samo talljanski govori, tako ni bog pomogali!

Fr. Jo mogudo va horvatskoj štitanico, kako su svo goll id bez h i P i Staro ovidnaci a i P i t i m o s e g n o i ?

Jur. Pozdravi sva pak noka nam da pišu od horvatskoj štitanico i vaporekoga družta Sverljuga — da moromo ja i ti va Franino i Jurino ku rod.

Fr. Ča bi red Jurino, da jo va Labinj zaprita ved leto dan ženska škola?

Jur. Ili, govoro, da su pošlali moštra na študije va Gradisku.

Fr. Tor ča su imoli moštra va ženskoj školo?

Jur. Nisu no, lego okolo nje.

Fr. Su neki dan batili va Pulo banderu kada j' tamo prišal a Poreča boduleski jenera?

Jur. Ča mišliš, da su va Pulo šogavi kako i va Vejo.

Fr. Ma ter je i tamo boduli.

Jur. Je, ma nisu zapućeni kako Vejani.

vateli zastupnici gg. dr. Duklić, Plogo, Spinić, dr. Langinja, dr. Volarid i dr. Stanog, dokazaju kako ta osnova potiče jednino iz talljanskih strankarskih ciljeva, dođim njzino provodjenje bilo bi voma šteto za puđanstvo novo draguđsko obćine. Zastupnici vedino gg. Constantini, Gambini i dr. Olava, kao izvlastitelji, zagovarali su osnovu, koju je caravski vedćina i prihvatila. U V. sjednici držanoj dne 21. t. mj. razpravljalo se i o osnovi odklonuća nekojih odlomaka od obćine oroske. Danas je na dnevnom redu ovrjovljenje izbora vanjskih obćinah lošinskog kotara. Odbor predlaže, da se ovrjove.

Političko društvo "Edinost" zaključilo je u sjednici držanoj dne 20 t. mj. da do postaviti svoje kandidato samo u okoliti trćanski; dođim u njesta Tratu da nede sudjelovat niti samostalno, niti podupirati; takovanzu konservativnu stranku, makar ova postavila i vlastite kandidato, jer prošlat svjedoci da ta stranka nije manja protivna Slavenom od naprednjačke stranke, akoprim se o prvu vlada upire.

Obći sabor "delakosoga podpornoga družtva v Tratu", obdržavati do se dne 10. novembra u 4 sata posle podne u družtvenih prostorijah (Via Molla piccolo br. 1). Na dnevnom redu je promjena družtvenih pravilja.

Iz Buzeta nam pišu dne 21. oktobra: U trćanskoj novinji "Il Mattino" od prošla subote opavil notulio dole iz Buzeta, podpisao po njekom "Ciao-Stifolius". Mišlih si, novi jo to dopisnik, treba viditi, što i kako piše. Predičati. Baš prvi "štitel"!

Srdi se, jer da je zastupstvo mjestno obćine Buzet u zadnjjoj svojoj sjednici glasovalo 6/70 namita na kudrinu, plaćenu samo po gradjanli Buzetgrata, u svrhu, da se barom žitnicio pokrivo trošak za razsvjetu grada. Zar je pravdočno, štito drugi, da okolon poronno obćine Buzet doprinasu za razsvjetu grada, kad ju nozultiva? Zar jo pravdočno, da i samo jedan novodi se ovu žrtvujo okolon, koji — hudo li samo pred kudna vrata da stupi — mora se slušiti kudnom svjetiljkom? Zar jo taj zaključak protuzakonit? No, pravdočno bi bilo i nezakonito, da okolon budžetugudi u tu svrhu plaća.

Čudi se, da na stolu g. načelnika jošte leži utok nekolicino gradjana buzetkih protiv dnevnom zaključku obć. zastupstva u poslu popravljenju obćinskih putova takovanzom "rabotom". Ovdjo se moram pako najšo sastaviti i reči: Štitio, odkle tebi ovo novost? Čudnovata okolnost! Dopisnik Stifolius vidi šak u obćinski uređ, on probira akte, vidi jošte nričen utok buzetskih gradjana proti "rabotam", bijljal si razno tajno ureda te šuljo onda na svo čitri strane svieta vjesti o stanju obć. uroda u Buzetu. Ti mi se, dragi štite, ili nalaziš u obćinskoj štizbi, dakle u obć. urodu, ili još ubavješćen od ljudli, koji su ili obć. slugo, ili obć. šilnovnici, ili obć. svjetilnici to koji znadu ili mogu znati, što i kako se u obć. urodu radi. Štito, da jo to tajna brez ikakove vriednosti, ali da jo štogod drugoga? Jaoh si ga tobi, načelnio, da obć. štito usoti obć. štinoke novoz u ime antoštapolje à la "e" ili narušivati "klebuku"! Za tebe bi bila "ultima definitiva" jer Stifolius, roote domianus Ciao Stifol, bi te odmah izdno. Budi dakle oprozan, dragi načelnio, to pazi najšo bolje i strožije na osobu, tobi podijeno. Comprehendistina?

Pripovjeda indi, da jo velod. g. dukan Kalac pao a konja kraj mjestanosa Šotergo, da bolujo a toga još danas — ali da mu bolje ido — u kudi tamošnjeg kurata to da jo devron po poznatoj jednoj milosrdnoj sotri. Dragi štite! Inter lineasa dade so dosta štiti, ali svo ovo, što se čita, spada na tebe i na tvoju liopu svojtu. Idi na buzetaki trg, obazri se na sve vjetrove pa glasno reci: O Buzetgrado, ta gdje su ti "moralisti"? Štori, govori, volj — u Tratu, ču štito odgovor. — I zato, moj dragi i predragi "Šacari štite", sveta nek ti bude dužnost, ponajprije oštiti sobo i "svojo" od tog nemoralnog blata, a tok zatim drugo, bude li potreba. Zajaši tvojeg "pegaza" i hitro dojavi ovoliko onim, koje to ide i Ali pardon, ta ti "pegaza, tog poetičnog blaga", nemaš, i zato uzmi tvoje vlastito "kljuso", ovo do ti isto slušiti. Benedicite sit tibi ab alto! Deus to clarit!

Pripovjeda indi, da jo velod. g. dukan Kalac pao a konja kraj mjestanosa Šotergo, da bolujo a toga još danas — ali da mu bolje ido — u kudi tamošnjeg kurata to da jo devron po poznatoj jednoj milosrdnoj sotri. Dragi štite! Inter lineasa dade so dosta štiti, ali svo ovo, što se čita, spada na tebe i na tvoju liopu svojtu. Idi na buzetaki trg, obazri se na sve vjetrove pa glasno reci: O Buzetgrado, ta gdje su ti "moralisti"? Štori, govori, volj — u Tratu, ču štito odgovor. — I zato, moj dragi i predragi "Šacari štite", sveta nek ti bude dužnost, ponajprije oštiti sobo i "svojo" od tog nemoralnog blata, a tok zatim drugo, bude li potreba. Zajaši tvojeg "pegaza" i hitro dojavi ovoliko onim, koje to ide i Ali pardon, ta ti "pegaza, tog poetičnog blaga", nemaš, i zato uzmi tvoje vlastito "kljuso", ovo do ti isto slušiti. Benedicite sit tibi ab alto! Deus to clarit!

Pripovjeda indi, da jo velod. g. dukan Kalac pao a konja kraj mjestanosa Šotergo, da bolujo a toga još danas — ali da mu bolje ido — u kudi tamošnjeg kurata to da jo devron po poznatoj jednoj milosrdnoj sotri. Dragi štite! Inter lineasa dade so dosta štiti, ali svo ovo, što se čita, spada na tebe i na tvoju liopu svojtu. Idi na buzetaki trg, obazri se na sve vjetrove pa glasno reci: O Buzetgrado, ta gdje su ti "moralisti"? Štori, govori, volj — u Tratu, ču štito odgovor. — I zato, moj dragi i predragi "Šacari štite", sveta nek ti bude dužnost, ponajprije oštiti sobo i "svojo" od tog nemoralnog blata, a tok zatim drugo, bude li potreba. Zajaši tvojeg "pegaza" i hitro dojavi ovoliko onim, koje to ide i Ali pardon, ta ti "pegaza, tog poetičnog blaga", nemaš, i zato uzmi tvoje vlastito "kljuso", ovo do ti isto slušiti. Benedicite sit tibi ab alto! Deus to clarit!

Pripovjeda indi, da jo velod. g. dukan Kalac pao a konja kraj mjestanosa Šotergo, da bolujo a toga još danas — ali da mu bolje ido — u kudi tamošnjeg kurata to da jo devron po poznatoj jednoj milosrdnoj sotri. Dragi štite! Inter lineasa dade so dosta štiti, ali svo ovo, što se čita, spada na tebe i na tvoju liopu svojtu. Idi na buzetaki trg, obazri se na sve vjetrove pa glasno reci: O Buzetgrado, ta gdje su ti "moralisti"? Štori, govori, volj — u Tratu, ču štito odgovor. — I zato, moj dragi i predragi "Šacari štite", sveta nek ti bude dužnost, ponajprije oštiti sobo i "svojo" od tog nemoralnog blata, a tok zatim drugo, bude li potreba. Zajaši tvojeg "pegaza" i hitro dojavi ovoliko onim, koje to ide i Ali pardon, ta ti "pegaza, tog poetičnog blaga", nemaš, i zato uzmi tvoje vlastito "kljuso", ovo do ti isto slušiti. Benedicite sit tibi ab alto! Deus to clarit!

Pripovjeda indi, da jo velod. g. dukan Kalac pao a konja kraj mjestanosa Šotergo, da bolujo a toga još danas — ali da mu bolje ido — u kudi tamošnjeg kurata to da jo devron po poznatoj jednoj milosrdnoj sotri. Dragi štite! Inter lineasa dade so dosta štiti, ali svo ovo, što se čita, spada na tebe i na tvoju liopu svojtu. Idi na buzetaki trg, obazri se na sve vjetrove pa glasno reci: O Buzetgrado, ta gdje su ti "moralisti"? Štori, govori, volj — u Tratu, ču štito odgovor. — I zato, moj dragi i predragi "Šacari štite", sveta nek ti bude dužnost, ponajprije oštiti sobo i "svojo" od tog nemoralnog blata, a tok zatim drugo, bude li potreba. Zajaši tvojeg "pegaza" i hitro dojavi ovoliko onim, koje to ide i Ali pardon, ta ti "pegaza, tog poetičnog blaga", nemaš, i zato uzmi tvoje vlastito "kljuso", ovo do ti isto slušiti. Benedicite sit tibi ab alto! Deus to clarit!

Iz Poreča dne 20. listopada 1889 nam pišu: Gosp. Ivan Barbalid, župoupravitelj u Funtani opet jo premješten u istom svojstvu u Štinjan. Ljudi, koji uplivuju rieč vode u upravu porečko-puljako biskupije, velja mi kažnoje vidilji, da nije najbolje za talljansku stvar, što su dva stavljanaka svećenika jedan tik drugoga, naimo gosp. Barbalid u Funtani, a gosp. Ptašinski u Fućulinu, to jili trebalo razdieliti.

Pripomoglo jim u tom fućulinoko pogubno podnožje, komu jo u kratko podlogno gosp. Ptašinski, što se razumiti: ljudi svi predvidjali. Ovaj do' dakle živovati na liečanju u Poreču, a onoga osudili na selonje.

Nemožemo shvatiti, kako se korleti sv. vjeri, kad so svećenika, kaošto jo obće obljubljeni gosp. Barbalid, poput cigana baco iz jednoga kraja biskupije u drugi. Netprij li timo i pouzdanjo puka u postovane starjšino? Kako da se probudi u mladjem svećenstvu želja i volja za Gospodnji trud, kad se postonog i radnog poslanika zlo naplađa?

Razmatrajuć nokoje štino porečko biskupake kurije, mi se doista bojimo, bude li uztrajala na istom putu, da ćemo ju morat nazivati talljomanskim konsulatom, Božo šćuvaj!

Iz Opatije pišu nam, da tamo njeke talljanas, agent osiguravajućeg družtva "Assicurazioni Generali", grad na svemoguđo načino banku "Slaviju", koju zastupa doštiti rodoljub gosp. Piamin, predejednik "Zora". Nedeemo se upuštati u razmatranja, da li jo štino promietati osobne interese klevotami i potvorami; upozorujemo samo naše štitanoc, neka nerjavuju, što govore neprijateljli našega naroda. o banki "Slaviji", koja liopi i postojani napredak njim dakako nije po čudi, to neka so s podpunim pouzdanjem utjedu pod njezina krila.

Učiteljaka skupština u Krku. Iz otko Krka nam pišo prijatelj: Dana 14., 15. i 16. t. mj. obdržavalo je učiteljstvo lošinskog kotara svoju skupštinu pod predjedanjem voleud. g. Pavla Skoplinda, o. kr. kotarskog školskog nadzornika. Gospodin predejednik otvoril skupštinu pozdraviv članova ponajprije u talljanskom, a zatim u hrvatikom jeziku naglaviv posebnu osobitu saduču ovog sastanka, naimo sastav obćinskih učevnih osnovu za razno školo u ovom kotaru. Istaknu od koliko jo važnosti ovo nastavljajno učevnih osnovu ne samo po učiteljstvo, već i po duševni boljak puka. Izrazi nam, da do avaki od gg. učitelja trizno i razumno bez ikakvih strankarskih ili osobnih sadjovica znati valjano ispraviti svoju zaduču, to zavrti svoj skupštinarstvo, da trokratnim "ovviva" i "živio" iskažu svoju odanost i ljubav prema Njog. Vel. promislivom caru i kralju našem Franji Josipu I., na što se učiteljstvo radošno odazva tri puta gromkim "ovviva" i "živio"!

Prešlo so zatim na čitanje pravilnika u obćini jezolji i na razno izbore. Tu se jo svagdje odštovalo najljepše sporazumno ljenje bez i najmanjo sjonko strankarskih nuzora, prem je bilo brojno učiteljstvo, koje služuje na talljanskih školah. Tako mođu ostalim bijahu isabrani bilježnici no samo dvojica talljanskih učitelja, već i dvojica hrvatikih, a u svom tom ide najveća hvala velodnog g. nadzornika.

No izišćen potanjo razpravo, što so vodilo spomenutih dana opazit ču samo mlavogredoc, da jo svo tuklo u najljepšem skladu i radu. Izješćivalo se i razpravljalo izmjenjoco talljanski i hrvatiki, to so cijelo učiteljstvo bez razlike narodnosti vodjeno uzornom slogom utjeceloc kako do valjanosti zaključak uvolonimi u život mođi unaprediti boljak puško školo i štino poluštiti njezinu zaduču.

Drugoga dana posjetio jo skupštinu i pogl. g. Ivan Šorli o. kr. povjorcinik u Krku. Istog dana trojica učitelja odabranih od cijelog skupa predvođeni voleud. gosp. nadzornikom poklonila so prosjv. g. biskupu dru. Franu A. Foršiču izraziv mu i vju osobitu odanost i postovanje u ime cijeloga sabranoga učiteljstva.

Dne 10. t. m. jutrom završilo so razpravo, to velod. g. predejednik, saobidiv njakovo radošno vionci o stanju puško školstva u ovom kotaru, zaključiv izišćuć osobito zadovoljstvo, što su članovi umjeli tako liopo obaviti zaduču, koja im je bila povjorona i naglašujuć uzornu slogu i mudjuzobno sporazumljenje učitelja dvoje narodnosti. Pozva zatim skupštinarne, da so ponovno štito svoga najvišega pokrovitelja, svoga prejšanoga vladara, koji se tolikim marom akribi i traj za dobrobit svojih naroda želoc mu dugi i srotni život! Na to se cijelo učiteljstvo odazva uzhitnim "ovviva" i "živio" uzkliki Njog. Vel. caru i kralju Franji Josipu I.

Potom so g. podpredejednik Jakov Pivčević, ravn. učitelj lošinskog puško škole zahvali g. predejedniku na njegovom mudrom i brižnom vodjenju točajem razpravo izišćuć osobiti njegov ton za unapredjenje školstva to prodluži, da mu so u zapisnik urvsti posebna zahvala. Skupština pristu jednodušno uz "ovviva" i "živio" uzkliko. Pošto se g. predejednik zahvalio, bje skupština svršena. Istog dana oko 11. ure pred podne

Različite viesti.

Pravilni dar. Njeg. Veličanstvo podijelio jo milostivo iz svojo blagajno 400 for. štinarom Beke — obćina Dolina (?) kojim jo tuča putnika polja i vinograda. Imenovanja. Minister pravosuđja imenovao ju sudbenini adjunkti gg. prislužniko Vasećana za Gradisku, a Budinich-a za Motvarun. Istareki sabor: U IV. sjednici bila je načalje podnećena osnovu zakonca o razdieljenju buzetako mjestno obćine u buzetku i draguđsku. Govorili su proti hr-

Franina i Jurina

Fr. Juro si videl onu tabulu va Cresu?
 Jur. A tabulu na butegi Krišča-Simota?
 Fr. No otu, neh' onu na podestariji.
 Jur. Sem videl, neho neznam zac mo pitas?
 Fr. Zato te pitam, zao je na njoj zapisano, koliko jo komun oroski delžen venekim komunam za škole.
 Jur. A dragi Frano, koliko?

